

INNOCENTS I ESPAVILATS

Isidor Cònsul

Vaig passar els primers dies d'agost aferrat a un llibre que he llegit amb una devoció que feia temps que no sentia: *6 milions d'innocents (menys uns quants espavilats)*, del col·lectiu J.B. Boix, publicat el Sant Jordi passat per Edicions de la Campana. No es tracta de cap novetat editorial, però sí que és un llibre viu i valent, àcid i eficaç, i d'una notable força didàctica. El vaig dur al sarró mentre rodava pels paisatges asturians que m'han fet de marc de vacances: a Llanes, vora mar, i en un paratge de muntanya, el *Parque Nacional de Somiedo*, poc transitat pel turisme de masses, on viu la reserva d'ossos més important de la serralada cantàbrica –es parla d'una cinquantena d'exemplars- i es guarden les restes d'una cultura ramadera transhumant, exòtica i de referències marginals, els mítics *vaqueiros de alzada*. La lectura del llibre, que s'ha de dir que no és gens amable i que sovint es fa tan emprenyadora com acostuma a ser-ho la veritat, m'ha lliscat com un contrapunt de reflexió entre platges que viuen la meravella del pleamar i la baixamar, muntanyes de rusticitat controlada, i la bonança d'un temps d'oci que permet un consum discret de “fabada”, les millors sardines que potser he menjat mai (les de la mida que anomenen “parrotxas”, a la brasa i amb un toc de sal grossa), i decantant-me, si podia, per un “albarinyo” encara que fos mitjanet, abans que la més natural de les sidres.

Malgrat el to d'acudit que s'escapa del títol, *6 milions d'innocents (menys uns quants espavilats)* és un llibre dur i, en essència, la història d'una decepció. Si més no, la dels set autors que diuen que són, aplegats sota un pseudònim de ressonàncies foixianes i embarcats en l'aventura d'analitzar els aspectes més importants de la vida política catalana dels darrers vint anys. Compto que el mèrit del seu treball és haver entrat amb un cert detall en afers que ens afecten de ple com a col·lectivitat: s'hi emfasitza quan cal tot el gruix de victimisme que ens pertoca, però el llibre tampoc no oblida de posar els punts sobre les “is” a l'hora de comentar els errors, les febleses i les complicitats dels qui, tot al llarg d'aquests vint anys han exercit el poder a Catalunya. El conjunt és una visió crítica de l'exercici dels diferents poders de Catalunya (de la Generalitat, de l'Ajuntament de Barcelona, de “la Caixa”, del Barça, de l'Església ...) i un d'aquests llibres que tens la sensació que els polítics i els que tenen una certa projecció pública haurien de dur al damunt i transitar-lo com

un breviari, un dia sí i l'altre també, perquè tot dóna entenent, si més no, que és una diagnosi valenta i documentada de la Catalunya actual.

El volum té la virtut afegida de ser escrit des de dins, des dels replecs d'un nacionalisme tan moderat, dialogant i integrador com calgui, però que creu que ha arribat l'hora de dir que ja n'hi ha prou de beure a galet, i que si no avancem de veritat aviat el que haurem begut serà oli i per sempre. Tot i que a voltes hi sura un núvol de ressentiment, vaig trobar saludable deixar-me acomboiar per unes veus en rebel·lia després de la monotonia de tants anys mansuets, quan la cresta dels intel·lectuals s'ha amorosit fins al decandiment, i si alguna vegada salta una veu que es presenta com a crítica t'adones, si ho mires a fons, que no és altra cosa que la fidelització a la menjadora.

La lectura de *6 milions d'innocents* és fa aspra i és capaç de dur l'estat d'ànim a la sensació d'impotència i de ràbia davant de la força de la veritat. En el meu cas, la lectura contrastava amb el descobriment, al Parc Nacional de Somiedo, de la impecable política d'imatge del govern d'Astúries i dels guanys d'una explotació turística enraonada, amb un sentit pedagògic ple d'encerts sobretot en allò que es referia al respecte i la conservació del medi ambient. I em demanava, com apunten sovint els autors del llibre, si no hem perdut el timó de la modernitat, del progrés i de les expectatives de futur que, dècades enrere, semblaven un patrimoni exclusiu de Catalunya.

Isidor Cònsul